

§

SOCIOLOGIA DEL CONEIXEMENT

Cicle: Segon *Curs:* 3r i 4t *Quadrimestre:* Primer *Grup:* 1 *Crèdits:* 5
Tipus: Optativa *Àrea:* Filosofia; *Horari:* Dilluns i Dimecres de 8.30-10.00
Despatx: Dilluns i Dimecres de 12.00 a 13.00

Jesús Adrián Escudero

jesus.adrian@uab.es

DESCRIPCIÓ/OBJECTIUS

L'assignatura preten abordar el problema de com la societat produeix el coneixement i també de com les idees poden contribuir a consolidar o a canviar l'ordre social. Això ens portarà, en un primer moment, a reconsiderar les aportacions de la sociologia comprensiva de Weber, les anàlisis del significat de l'interacció social de Mead i les aplicacions del mètode fenomenològic de Husserl, dirigides a la comprensió de les estructures de la vida quotidiana com a escenari de l'acció social.

Un cop acaurits aquests antecedents ens centrarem plenament en la tesi de la construcció social de la realitat. L'anàlisi detallada d'aquesta tesi ens portarà a una exposició sistemàtica sobre el paper del coneixement en la societat en el marc de d'una dialèctica fonamental entre individu i societat, que s'articula entorn dels processos d'institucionalització, de legitimació i d'interiorització de la realitat. Finalment es tractarà d'il·lustrar aquests processos de socialització de la mà de la construcció social del gènere.

TEMARI

1. Introducció

- 1.1 Naturalesa i àmbit d'estudi de la sociologia del coneixement
- 1.2 Problemes de la sociologia del coneixement
  - 1.2.1 El subjecte del coneixement
  - 1.2.2 Ciència i coneixement
  - 1.2.3 Judicis de valor i neutralitat valorativa
  - 1.2.4 La construcció de l'objecte d'estudi

2. Desenvolupament històric

- 2.1 Antecedents intel·lectuals de la sociologia del coneixement:

- 2.1.1 La falsa consciència (Nietzsche)
- 2.1.2 Relativitat històrica del coneixement humà (Dilthey)
- 2.1.3 La determinació social de la consciència (Marx)
- 2.2 Pressupòsits de la sociologia del coneixement
  - 2.2.1 El fets socials com a coses (Durkheim)
  - 2.2.2 El context de significació de l'acció social (Weber)
  - 2.2.3 L'ordenació social del coneixement humà (Scheler)
  - 2.2.4 El concepte d'ideologia (Mannheim)
- 3. La construcció social del coneixement
  - 3.1 Els fonaments del coneixement a la vida quotidiana
    - 3.1.1 El concepte de *Lebenswelt* (Husserl)
    - 3.1.2 L'estructura del món del sentit comú de la vida quotidiana (Schütz)
    - 3.1.3 Les realitats múltiples (Schütz)
    - 3.1.4 La interacció social: l'individu com «altre generalitzat» (Mead)
  - 3.2 La societat com a realitat objectiva (Berger i Luckmann)
  - 3.3 La societat com a realitat subjectiva (Berger i Luckmann)
  - 3.4. Gènere com a constructe social: la construcció androcèntrica de la realitat

BIBLIOGRAFIA BÀSICA I MANUALS DE CONSULTA

- ALEXANDER, Jeffrey (1995³): *Las teorías sociológicas desde la Segunda Guerra Mundial*. Barcelona, Gedisa.
- ARON, Raymond (1994): *Les etapes del pensament sociològic* (2vv.). Barcelona, Herder.
- BERGER, Peter (1995): *Invitació a la sociologia*. Barcelona, Herder.
- BERGER, Peter i LUCKMANN, Thomas (1988): *La construcció social de la realitat*. Barcelona, Herder.
- (1997): *Modernidad, pluralismo y crisis de sentido. La orientación del hombre moderno*. Barcelona, Paidós.
- BERIAIAN, Joxetxo (1990): *Representaciones colectivas y proyecto de modernidad*. Barcelona, Anthropos.
- BORDIEU, Pierre *et al.* (1994¹⁶): *El oficio de sociólogo*. Siglo XXI, Madrid.
- GIDDENS, Anthony (1993): *Las nuevas reglas del método sociológico*. Buenos Aires, Amorrortu.
- (1997): *Política, sociología y teoría social. Reflexiones sobre el pensamiento social clásico y contemporáneo*. Barcelona, Paidós.
- GORDON, Scott (1995): *Historia y filosofía de las ciencias sociales*. Barcelona, Ariel.
- HUSSERL, Edmund (1991): *La crisis de las ciencias europeas y la fenomenología trascendental* (§§ 28-55). Barcelona, Crítica
- LAMO DE ESPINOSA, Emilio *et al.* (1994): *La sociología del conocimiento y de la ciencia*. Madrid, Alianza Universidad.
- LUCKMANN, Thomas (1996): *Teoría de la acción social*. Barcelona, Paidós.
- RODRÍGUEZ IBÁÑEZ, José (1992²): *La perspectiva sociológica. Historia, teoría y método*. Madrid, Cátedra.

SCHÜTZ, Alfred (1993): (1973): *El problema de la realidad social*. Buenos Aires, Amorrortu
---- (1993): *La construcción significativa del mundo social*. Barcelona, Paidós.

SISTEMA D'AVUACIÓ

L'avaluació de l'assignatura es realitzarà a partir d'un examen final. A més es contempla la possibilitat de fer un treball o exposició a classe de seminari amb el vist i plau previ del professor.

§